

Karaktärisering och kulturhistorisk värdering

Bergs kyrka

Bergs socken i Växjö kommun
Kronobergs län

Smålands museum
Thomas Lissing
2007

Inledning

Bakgrund och syfte

I samband med upprättandet av vård- och underhållsplaner för kyrkor i Växjö stift har Smålands museum på uppdrag av BSV arkitekter & ingenjörer i Värnamo genomfört en karaktärisering och kulturhistorisk värdering av Bergs kyrka under våren 2007. De kyrkor som berörs är de som tillhör Svenska kyrkan och omfattas av kulturminneslagen, dvs. kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen. Karaktäriseringen och den kulturhistoriska värderingen syftar till att användas som underlag för vård- och underhållsplanen.

Nedanstående material består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör samt en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering samt arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit länsmuseets topografiska arkiv och Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur, däribland hembygds litteratur. De redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av kyrkobyggnadens historia.

Kulturhistorisk bedömning

En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan kontinuerligt föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljön i sin helhet, men också värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Bergs kyrka

Kortfattad historik

Bergs socken nämns första gången i de skriftliga källorna år 1273, då kallad Byaerg. Den första kyrkan uppfördes redan på 1100-1200-talet. Vid 1700-talets mitt hade den blivit för trång för den växande församlingen och ansågs inte kunna byggas ut på ett tillfredsställande sätt. Detta bekräftades vid en biskopsvisitation år 1762 då församlingen rekommenderades att bygga en helt ny kyrka. Beslut om nybygget togs 1788 men det dröjde till 1804 innan godkända ritningar presenterades. Efter det dröjde det även innan beslutet verkställdes. Man kunde inte heller bygga på samma plats eftersom marken ansågs alldeles för vattensjuk. Den lilla stenkyrkan revs 1829 och en stor del av materialet användes till bygget av den nya kyrkan som började 1831. Den stod i stort sett klar redan samma år, men invigdes officiellt först 1835.

Exteriör

Bergs kyrka är uppförd av sten och består av ett långhus med torn i väster samt en rektangulär absid i öster. Den är orienterad med koret åt öster och har en sidoport åt söder. Tornet är medelhögt och enkelt utformat utan våningsindelade friser eller andra dekorationer. Sidofönster till bottenvåningens vapenhus saknas. Huvudingång är tornets västport, vars dörrar är utförda av brunmålat trä och försedda med en ovanliggande lunett. Porten sitter i ett djupt rundbågevalv som omges av släta pilastrar och ett bågformat entablement. Tre trappsteg i slåthuggen granit leder upp till dörren, samt svarta smidesräcken på fasaden. En svartmålad stålram står lutad mot trappans norra sida.

Ovanför porten sitter en minnestavla i grå sten med förgyllda bokstäver. Texten lyder: ”UNDER KONUNG CARL XIV JOHANS REGERING BYGGDES DENNA KYRKA AF BERGS FÖRSAMLING ÅREN 1830 OCH 1831.” Över denna sitter ett runt fönster med krysspröjs.

Den utragande gesimsen vid tornets takfot är ett profilerat och vitmålat listverk i trä. Strax under den sitter de fyra ljudöppningarna. Luckorna är klädda med en brunmålad liggande panel och sitter i stickbågeformade valvöppningar. Något under den södra luckan sitter ett runt fönster med krysspröjs.

Lanterninen är klädd med stående träpanel och rikt dekorerad med klassicerande element. Panelen är svagt rosa till färgen medan hörnpilastrar och gesims med tandsnittsfris är målade i vitt. På var sida sitter en svart urtavla med förgyllda visare och siffror. Lanterninens tak kröns av ett förgyllt kors.

Långhuset är rektangulärt till grundformen med ett symmetriskt och välproportionerat utseende. På dess södra sida sitter fyra stora stickbågefönster och mellan dessa sidoporterna. Dess överliggande halvfönster motsvarar i form och placering de övriga fönstrens överdel. En trappa med fem steg i slåthuggen granit leder upp till dörrarna. Dessa är klädda med panel i dels liggande och dels romboid form, och målade i brunt. Dörrarna omges av släta pilastrar och rakt entablement under halvfönstret. Den norra sidan har fem fönster med motsvarande placering. På den västra gaveln sitter en mindre lunett på var sida om tornet. Längs takfoten löper en kraftig och rikt profilerad gesims av vitmålat trä.

I det nordöstra hörnet av långhuset finns under kopparinklädda luckor nedgången till källaren. Trappan är gjuten i betong. Källarutrymmet sträcker sig under sakristian, och i det står pannan och oljetanken.

Den utbyggda sakristian är rektangulär till formen, smalare än långhuset och ganska grund. På dess östra sida sitter två något mindre stickbågeformade fönster. Under dessa sitter i sockeln två mindre rektangulära källarfönster.

Gesimsen är av samma utformning som på långhuset och precis under den sitter på östsidan ett litet stickbågefönster.

På den södra sidan leder en trappa om sju steg i släthuggen granit upp till sakristians ytterdörr. Denna är relativt liten och helt klädd i svartmålad järnplåt. Trappan har räcken av svart smidesjärn.

Samtliga av kyrkans tak är klädda med kopparplåt. På långhusets östra gavel finns på nocken en plåtinklädd skorsten. Fotrännor och stuprör är även de utförda i kopparplåt.

Fasaden är spritputsad och avfärgad i vitt. Omfattningar runt dörrar och fönster är dock slätputsade.

Hela kyrkobyggnaden har en utragande sockel av huggna naturstenar i cementbruk. Sockeln är inte putsad, men har en gjuten avtäckning i cement. I sockeln finns tolv stora ventileringsgluggar försedda med moderna galler i galvaniserat stål.

Långhusets stora fönster är av typen korspost. Genomgående har alla fönster brunmålade ytterbågar av trä, samt solbänkar i kopparplåt. Alla fönster har rutor av ofärgat glas.

Exteriöra förändringar

Till det yttre har Bergs kyrka undergått endast små förändringar och får räknas som mycket välbevarad.

Taken var tidigare belagda med stickspån, men omlades 1939 med kopparplåt. I övrigt har putsfasaderna reparerats och avfärgats med kalkfärg ett antal gånger, varvid snickerierna också målats. Detta har skett 1916, 1940, 1978 och 2002, men säkert även ett par gånger under 1800-talet.

Vid den senaste restaureringen år 2002 lämnades dock sockeln bar efter att putsen knackats ner och sockelstenarna fogströks istället. Detta gav fasaden ett utseende som inte stämmer med dess ursprungsskick och inte heller med stilidealerna i den tidsperiod då den uppfördes. Lanterninen beskrivs 1983 som ”smörblomsgul”, men det finns inga belägg för att den ännu tidigare haft en kraftigare gul färg än den har idag. Tornurets urtavlor kläddes med kopparplåt år 1954.

Vid saneringen 1985 efter mögelangrepp i trossbotten togs de tolv ventilgluggarna i sockeln upp.

Interiör

Vapenhuset är stort och upplevs som rymligt och ljust, även om utrymmet vid torntrappans byggts in och sidofönster saknas. Dagsljuset kommer istället från entréns lunett.

Väggarna är slätputsade och avfärgade i vitt. Brädtaket är målat i mycket ljust grått och golvet är lagt med kvadratiska kalkstensplattor. Brädpanelen vid trappans inbyggnad är målad i en

ljus beige nyans, och bakom denna finns en toalett och ett mindre förrådsutrymme. Själva trappan och dess handlejdare i trä är mörkt fernissade.

Vid den norra väggen står en fast gråmålad bänk utan ryggstöd och på den södra sitter en stor gravhäll i röd sten. Över bänken hänger även series pastorum. På golvet står foten till en medeltida dopfont i sten. I taket hänger en enkel lykta av frostat glas i blyspröjs.

Ett egentligt vindfång saknas, men dubbla dörrar sitter i innerkanten av den östra tornmurens djupa stickbågevalv mot kyrkorummet. De ljusgrå dörrarna har tre speglar vardera.

Innanför dörrarna går en pelargång fram till läktarens framkant. Utrymmet under läktaren är inbyggt på båda sidor, men rum har lämnats för en bredare mittgång. Inbyggnadernas väggar är på utsidan utförda i en kassetterande stil med utanpåliggande kantfrästa regler och målade i vitt. De enkla och släta dörrarna är också vita. På väggarna mot mittgången sitter fyra helgonbilder skurna i trä.

I det norra utrymmet finns innanför dörren en trappa upp till läktaren. Därefter följer ett samlingsrum som har tre mindre förvaringsutrymmen åt söder och ett åt väster under trappan. Den södra inbyggnaden innehåller en liten andaktslokal och här finns en altarplats med en förgylld altartavla på väggen. Här står också ett grönmålat ståndur och en tramporgel.

Framför läktarbarriären öppnar sig kyrkorummet, som sträcker sig fram till den plana korväggen. Det är mycket ljus tack vare de stora fönstren och rymligt trots att kyrkan inte är så stor.

Det toppiga spetsbågevalvda innertaket är målat i mycket ljus blått. Under det är färgskalan övervägande varm. Innerväggarna är slätputsade och avfärgade i en bruten vit nyans. Den profilerade takgesimsen, som löper längs sidoväggarna och korväggens överdel, är målad i gråbeige nyanser med inslag av rött och guld. Fönstrens innerbågar är målade i en relativt mörk grön färg. Golvets brädor är fernissade i en varmt brun ton.

Bänkarna är indelade i fyra fasta kvarter kring mittgång och tvärgångar. De är slutna, med öppna sidor endast mot sidogångarna. Fasaderna är målade i varmt kromoxidgrönt, med lister i rött och ljusare grönt runt speglarna. Sockel och karm är i mörkare grönt. Inredningen går i ljus grönt med dynor i beige tyg på sittytorna.

De två främre kvarterens framkant är konkavt svängd kring det rundade korplanet. Över det norra av dessa sitter längst fram predikstolen och dess baldakin. Den runda korgen är enkelt utformad i klassicerande stil och målad i grönt. Korg och ljudtak har även rika förgyllningar och lister i rött, och taket kröns av ett förgyllt kors..

I den södra tvärgången finns dörrarna till sidoporten. De är av samma typ vapenhusets dörrar och målade vita. De omfattas av enkla släta pilastrar och ett utkragande profilerat entablement. Över detta sitter ett halvfönster.

I vindfånget till ytterdörren är golvet lagt med kalkstensplattor. Överljus saknas.

I den norra tvärgången står en ljusbärare av svart smidesjärn.

Över mittgången hänger en kristallkrona och en mässingskrona. På sidoväggarna sitter sex mässingslampetter med rörljus.

Koret ligger ett trappsteg över kyrkorummet och har en rundad yttre form. Golvet består även här av fernissade brädor. Fast ramp saknas.

Det självklara blickfånget i koret är den stora altartavlan, som med sina pendanger och kraftiga förgyllda ramar närmast påminner om ett stort öppet altarskåp. Under det står altaret

som är klätt med ljusa stenplattor. Den U-formade altarringen har svarvade dockor och är målade i grått med inslag av guld. Det breda knäfallet är klätt med ett halmgult tyg. I den östra väggen finns två kordörrar som omges av enkla slätputsade ramar. Utanför dessa sitter på var sida en stor psalmnummertavla i grått och guld. På var sida om altarringen står en fast korbänk om en rad. Dessa är dock fristående och står omkring en meter från både korvägg och sidoväggar. De är målade i gråa nyanser med grön karm och en röd list runt speglarna. Dynorna är klädda i beige tyg. I koret står även en modern dopfont i röd sten, ett piano och en enkel ambo. På den södra väggen sitter ett stort och dekorativt skuret triumfkrucifix i trä. Över koret hänger en mässingskrona och på sidoväggarna sitter tre mässingslampetter med rörljus.

Utrymmet bakom koret är delat i två med en garderobsförsedd passage mittemellan. I det norra rummet finns sakristian. Den har åt öster ett fönster i stickbågeform och mot västra väggen en fast gråmålad skåpinredning. Åt söder är en liten altarplats anordnad. Takets brädor är vitmålade och på golvet ligger en ljus beige heltäckningsmatta. Väggarna är slätputsade och avfärgade i brutet vitt. I taket hänger en mässingskrona. Det södra rummet har motsvarande utformning och ytskikt, men saknar skåpinredning. I taket sitter en modern glasarmatur. På den norra väggen sitter en gråmålad spegeldörr i trä, till sakristians entré. I vindfånget där innanför är taket lågt och golvet lagt med kalkstensplattor. Ytterdörren är på insidan helt järnbeklädd och svartmålad.

Läktaren bärs upp av sex synliga kolonner i mittgången. De saknar bas och är målade i mörkt grönt med inslag av rött och guld. Undertaket är ljust umbragrönt med två infällda armaturer. Läktarfasaden är enkelt utformad i en klassicerande stil med breda speglar. Den är rak över bänkkvarteren och halvrunutsvängd över mittgången. Dess färgsättning påminner om bänkkvarternas, men med ett mer markant inslag av förgyllda lister. Över mittgången är ett monogram för Carl XIV Johan målat i guldfärg.

Utrymmet på läktaren är relativt stort. Söder om orgelhuset finns golvet ursprungliga indelning i fem gradänger kvar. Det består av mörkt fernissade brädor och på det står fem öppna bänkrader i enklare utförande. Läktarbänkarna är målade i brutet vitt och har dynor i beige tyg. Resten av golvet är plant och klätt med en ljusgrå heltäckningsmatta. Insidan av barriären är målade i beige.

Orgelhuset är målat i grått. Fasaden är hög och pampigt utformad med dekorationer i rött, vitt och guld. Den kröns av fyra förgyllda figurer med trumpeter. Fasaden har en tydlig prägel av empire, med inslag av renässans.

Över spelbordet hänger två moderna nedåtriktade armaturer och vid sidorna hänger två mässingskronor. Läktaren får sitt dagsljus från de bakre sidofönstrens överdel, samt två lunetter åt väster.

Tornrummet över vapenhuset är stort och rymligt. Väggarna är slätputsade och avfärgade i vitt. Brädtaket är målat i vitt och golvet brädor mörkt fernissade.

Åt öster finns i muren två djupa stickbågevalv med gråmålade trädörrar till läktaren. Mellan dessa står en järnbeslagen och mycket stor tråkista, målade i brunt. Mot den norra väggen leder en trappa upp till tornvinden. Det genombrutna räckat är vitmålat. Tornrummet får sitt dagsljus genom det runda fönstret åt väster. I taket hänger en mässingskrona.

Tornvinden är oinredd. Golvet av brädor är obehandlat och väggarna grovt putsade utan avfärgning. Rummet är stort och ljust tack vare det runda söderfönstret. På samma vägg börjar den vinklade trappa som leder vidare upp till klocktornet. Där hänger kyrkans tre klockor.

Interiöra förändringar

Interiören målades första gången 1840, nästan tio år efter att den uppförts, men det finns inga uppgifter om vilka färger som användes. 1881 tillkom altartavlan, målad av Ludvig Frid. Vid restaureringen 1916 målades innerväggarna med gulvit oljefärg. Innertaket målades blått med vit taklist och bänkarna ekådrades. Altarväggens pilastrar marmorades i grågrönt och den övriga inredningen målades i vitt och guld.

Nästa större restaurering skedde 1939-40 under ledning av arkitekt Paul Boberg. Ett pannrum grävdes ut under sakristian och ett vattenburet värmesystem installerades i kyrkan. I kyrkorummet reparerades bjälklaget och nytt golv lades, samtidigt som vapenhusets golv lades med kalkstensplattor. Vindfång anordnades, nya innanfönster sattes in och läktaren fick en ny trappa. Predikstolen fick ett nytt tak. Innerväggarnas oljefärg ströks i en ny varm ton och innertaket målades ljusblått. Koret utökades och bänkarna modifierades för att bli bekvämare.

1957 installerades elektriskt ljus och en elvärmeanläggning i kyrkan. Sex malmkronor hängdes då upp och en höranläggning installerades.

Vid restaureringen 1967 försvann 120-150 sittplatser när sammanlagt tolv bänkrader togs bort. Före restaureringen var innerväggarna målade med oljefärg, så putsen gjordes om och kalkfärgades då vit. Bänkarna var tidigare ljusgula men målades nu gröna, liksom predikstol, orgelfasad och läktarbarriär. Växjöbladet skrev den 2 december: "En livlig färgton karaktäriserar den nyrestaurerade kyrkan. Kanske besökaren till en början tycker att färgerna är synnerligen livliga men man vänjer sig."

Restaureringen skedde under ledning av arkitekt Hans Lindén, Växjö, men färgsättningen gjordes av arkitekt Kurt Bernström.

I koret skedde flera förändringar. De stora pilastrarna togs bort och altartavlan utökades åt sidorna av konstnären David Ralson. Altaret flyttades ut från väggen och altarringen öppnades upp åt sidorna. Koret utökades genom att de främsta bänkraderna togs bort och att korbänkarna minskades till en rad var.

Utrymmet under läktaren byggdes in och två rum inreddes, efter att de bakersta bänkraderna avlägsnats. Golvet i hela kyrkorummet bröts upp och lades om med ny trossbotten. Sakristian delades av i två rum och två nya fönster togs upp. I den ena delen inreddes med fasta skåp. En Kristusbild från 1200-talet återbördades från Smålands museum och uppsattes på den södra långväggen, dit även det lika gamla krucifixet flyttades.

En mögelsanering utfördes 1985 efter en längre tids problem med lukt. Golven lades om och ventiler togs upp i grunden. 1995 placerades mätinstrument ut och tre år senare utfördes ytterligare saneringsåtgärder under golven.

Viktigare inventarier

Storklockan är från 1500-talet, mellanklockan från 1523 och lillklockan från 1720.

Kyrkogården

Bergs kyrka är centralt placerad i byns mitt, invid en landsvägskorsning. Kyrkogården är relativt liten och omges åt alla håll av en stödmur, bestående av stora och rektangulärt huggna stenblock i cementbruk. Längs med muren finns en krans av äldre lövträd. Rygghäckar saknas, liksom grusgravar.

Större delen av kyrkogården är bevuxen med gräsmatta. Kyrkan omges närmast av grusgångar.

Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning

Bergs kyrka uppfördes år 1831-35 i en enkel klassicerande stil. Den har väl avvägda proportioner och präglas exteriört av det symmetriska tänkandet vid gestaltningen. Fasaden är ren och enkelt utformad utan uppenbart dekorativa element.

Exteriören har klarat sig förhållandevis bra under åren. Som på så många andra kyrkor har den ursprungliga taktäckningen bytts ut. Vid restaureringen 1939-40 togs takspånen ner och taken täcktes med kopparplåt, en mycket vanlig åtgärd vid den här tiden. Att återgå till täckning med takspån vid en framtida restaurering är fullt möjligt, men kan inte längre ses som ett självändamål.

Vid den senaste yttre restaureringen 2001-02 restaurerades fasadernas puts. Då lämnades den nedersta delen av fasaden bar och murstenarna fogströks, vilket efterhärmar en från början markerad sockel. Denna åtgärd kan tyckas mindre dramatisk, men utgör ändå en förvanskning av dess exteriör. Troligtvis har den tidigare alltid varit putsad ner till marknivån. Vid framtida restaurering bör därför sockeln putsas och avfärgas med samma kulör som resten av fasaderna eller en något mörkare grå, för att återfå det harmoniska helhetsintryck som utmärker de nyklassicistiska kyrkorna.

Interiören i Bergs kyrka har till stora delar kvar sin ursprungliga inredning i form av bänkfasader, predikstol, läktarbarriär och orgelfasad. Men det har skett några större förändringar i kyrkorummet, framför allt vid restaureringen under arkitekt Hans Lindén år 1967. Det mest synbara var omgestaltningen och utökandet av koret, där arkitekten gick hårt fram. Den gamla altarmotivningen i form av två marmorade kolonner fick stryka på foten när altartavlan istället utökades med två sidotavlor. Det nya arrangemanget fick karaktären av medeltida altarskåp om än i modern tappning. Koret upplevs idag som än mer asketiskt än med dess tidigare enkla klassicistiska utsmyckning.

Det var också vid detta tillfälle som läktarens inbyggnader tillkom. Dessa är mycket stora och sträcker sig ända fram till läktarbarriären, vilket gör dem till ett dominerande inslag i den bakre delen av kyrkorummet.

Färgsättningen på snickerierna går i grönt med inslag av rött och guld. Troligtvis var inredningen från början enklare målade i framför allt ljusgrått, men dagens färger ger ändå ett varmt och harmoniskt intryck. Vid en framtida restaurering finns möjligheten att återgå till tidigare färger, men med tanke på kyrkorummets enkla utformning bör färgsättningen inte hållas alltför enfärgad då man riskerar att interiören kan upplevas som kall.

Sammantaget är Bergs kyrka en typisk representant för de nyklassicistiska landsortskyrkorna och framstår som relativt välbevarad. Stor hänsyn bör tas vid framtida restaureringar för att

bibehålla den förhållandevis intakta exteriören och för att undvika ytterligare förvanskningar av interiören

Händelseregister

- 1788 - Beslut om nybygge
- 1804 - Ritningar till ny kyrka i Berg
- 1828 - Nya ritningar av Per Axel Nyström, ÖIA
- 1829 - Den gamla kyrkan rivs
- 1831-35 - Kyrkan byggs
- 1838 - Orgel av J M Blomquist
- 1840 - Interiören målas
- 1881 - Altartavla av Ludvig Frid
- 1916 - Exteriör och interiör restaurering
 - Lanternin, ytterdörr och fönster målas
 - Fasadernas puts lagas och avfärgas
 - Nya stup- och takrännor i galvaniserad plåt
 - Innertaket målas blått med vit taklist
 - Innerväggarna målas med gulvit oljefärg
 - Bänkinredningen ekådras
 - Altarväggens pilastrar marmoreras i grågrönt
 - Övrig inredning målas i vitt och guld
- 1918 - Tornuret slutar fungera
- 1939-40 - Restaurering under ledning av arkitekt Paul Boberg, Växjö
 - Fasaderna rengörs och avfärgas med vit kalkfärg
 - Taken täcks med kopparplåt
 - Tornspiran och urtavloras visare och siffror förgylls
 - Pannrum grävs ut under sakristian
 - Nytt vattenburet uppvärmningssystem
 - Nytt bjälklag och golv i kyrkan
 - Kalkstensplattor läggs i vapenhuset och vindfången
 - Innerväggarna oljemålas i varm ton
 - Innertaket målas i svagt ljusblått
 - Bänkarna görs bekvämare
 - Bänkdörrarna hängs om i framkant
 - Vindfång med nya innerdörrar anordnas
 - Ny läktartrappa
 - Torntrapporna görs delvis om
 - Koret utökas
 - Tak till predikstolen
 - Nya innerfönsterbågar
- 1945 - Nytt orgelverk av A Mårtenssons Orgelfabrik
- 1954 - Lanterninen målas om
 - Urtavlorna kläs med kopparplåt
- 1955 - Ny dopfont ritad av arkitekt Erlandsson, Växjö, invigs
- 1957 - Elektrisk värme och belysning installeras
 - Elektrisk klockringning
 - Nytt tornur av Westerstrands Urfabrik, Töreboda
 - Tornspiran täcks om med kopparplåt

- Höranläggning för lomhörda installeras
- Sex malmkronor hängs upp i kyrkan
- 1959 - Det rötskadade tornkorset ersätts med ett nytt
- 1962 - Gamla järnkors återuppsätts på kyrkogården
- 1967 - Restaurering under ledning av arkitekt Hans Lindén
 - Vedpannan byts ut mot oljepanna
 - De bakersta bänkraderna tas bort
 - Två rum inreds under läktaren
 - Två bänkrader i de främre kvarteren tas bort
 - Koret utökas
 - Korbänkarna minskas till en rad på var sida
 - Altarväggens pilastrar tas bort
 - Altaret flyttas ut från väggen
 - Altarringens sidor öppnas upp
 - Altartavlan utökas av konstnär David Ralson
 - Golv och trossbotten läggs om i kyrkan
 - Bänkarna målas i grönt
 - Predikstol och läktarbarriär målas i grönt
 - Sakristian delas i två rum
 - Två nya fönster i sakristian
 - Ny skåpinredning i sakristian
 - Ena sidans bänkar tas bort på läktaren
 - Innerväggarnas puts ersätts med ny och avfärgas vit
 - Kristusbild och krucifix sätts upp på södra långväggen
- 1969 - Södra långsidans tak lossnar vid en höststorm och lagas provisoriskt
- 1970 - Båda sidor av långhustaket läggs om
- 1978 - Yttre restaurering
 - Fasadernas puts lagas och avfärgas vit
 - Utvändiga snickerier oljemålas
- 1985 - Mögelangrepp upptäcks och saneras under kyrkans golv
 - 12 ventiler tas upp i grundmuren
 - Dräneringsgrävning utförs runt kyrkan
- 1988 - Orgeln renoveras av J Künkel, Lund
- 1995 - Mätningstrustning för mögelangrepp placeras under kyrkan
- 1996 - Ljusbärare av smidesmästare Bertil Karlsson till kyrkorummet
- 1998 - Ytterligare mögelsanering under kyrkan utförs
 - Delar av vapenhusets golvbeläggning byts ut
 - Handikaptoalett inreds under trappan
- 2001-02 - Exteriör restaurering
 - Sydfasaden blästras
 - Fasadernas puts lagas och kalkavfärgas
 - Sockeln lämnas utan puts och fogstryks istället
 - Rötskadade fönsterbågar lagas
 - Fönster, portar och tornluckor målas i mörkare brun färg
 - Lanterninen målas i svagt gulrosa med vita omfattningar

Källförteckning

Följande arkiv och litteratur har nyttjats i samband med vårdplansarbetet:

Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm.
Handlingar från Kungl. Byggnadsstyrelsen är inkluderade.

Klipparkivet vid Smålands museum: Bergs kyrka

Topografiska arkivet vid Smålands museum: Växjö kommun, Byggärenden, Bergs kyrka

Kyrkobyggnader 1760-1860, Del 2 Småland och Öland, Stockholm 1993

Vassi Heidi, red, *Kyrkobyggnader i Kronobergs län*, 1998